

Pengeværdi. Udvalget har endelig foreslaaet, at den sidste Deel af andet Stykke skal udgaae, fra: „og paa samme Maade skal fremtidigt forholdes med Affortningen for Indtægter af Legater, samt Offer og Accidentser, forsaavidt samme vedbliver“. Jeg veed egentlig ikke, jeg kan ialtsald ikke ret indsee, hvorfor denne Pædagogiske skulde udgaae, og jeg skal derfor tillade mig at oplyse de factiske Forhold. Naar det er Tilfældet, at der i en Plan er fastsat, at Skolelæreren skal have 25 Tdr. Byg, saa sig de Paagældende, hvormange af disse Tdr. Byg have vi nu af andre Indtægter, hvoraf Skolevæsenet er i Besiddelse, og saa sig de f. Ex.: vi have 30 Rd. i Legater; de blive saa efter mange Planer forandrede til Byg f. Ex. à 15 Mk. Tdn., og saa sig de: 30 Rd., det er altsaa det samme som 12 Tdr. Byg, saaledes bliver der altsaa kun 13 Tdr. tilbage at ligne paa Sognet. Naar nu derimod Prisen paa Byg er 6 à 7 Rd. pr. Tde., saa lider den Lærer, som har 30 Rd. istedetfor de 12 Tdr. Byg, et overordentligt stort Tab. Det er af den Grund bestemt i Lovudkastet, at man skal gaae ud fra de 25 Tdr. Byg, og beregne efter Capitelstarten, hvormeget det udgjør, og saa derfra drage det Pengebeløb, som enten Offer eller Accidentser, hvor Afdrag skal finde Sted, og Legater udgjøre. Derved forebygger man, at der indtræder en Forurettelse mod Skolelæreren. Det er disse Grunde, som jeg vil bede det ærede Udvalg overveie, og som forekomme mig at gjøre det betænkeligt i og for sig selv at gaae ind paa det her stillede Uendringsforslag. Det maae vi alle indrømme, at det ikke har nogen saadan væsentlig Betydning, enten i den ene eller den anden Retning, men jeg troer dog virkelig, at det i flere Henseender vil være meget betænkeligt for os at gaae ind derpaa.

G. Winther: Disse Degneindtægter have, som den ærede Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet, bemærkede, flere Gange været Gjenstand for Omtale her, og de, der have været heri Thinget i længere Tid, ville maaskee erindre, at jeg i sin Tid stillede en Interpellation desangaaende, ved hvilken Leilighed jeg oplyste, at Cultusministeriet og Indenrigsministeriet paa

den Tid, da Hartfornsubjævningsloven blev sat igjennem, vare aldeles enige i, at disse Afgifter burde udjævnes paa alt Hartforn. Det var først dengang, da Loven var bleven vedtagen, og de vedkommende forhen privilegerede Hartfornseiere havde faaet deres Bestaltning, at man fandt, at det var bedre dog at lade være at foretage Ligningen over det Hele. Da man kom saavidt, at man skulde ligne disse Afgifter paa alt Hartfornet, saa modsatte Præstestabet sig paa flere Steder, at en saadan Ligning fandt Sted for dets Vedkommende. Efter min Overbelysning og efter den Undersøgelse, jeg har anstillet af denne Sag, kan jeg rigtignok ikke indsee Andet, end at denne Afgift nu holdes i Hævd blot ved en ministeriel Vilkaarlighed, imod Loven og, dersom der nogenstunde skulde komme et Ministerium, om hvilket jeg kunde formode, at det sympathiserede stærkere med de uprivilegerede Stænder end med de privilegerede, saa skal jeg atter fremkomme med min Forespørgsel om denne Sag, for om muligt derved at fremkalde en Lov herom, men jeg tilstaaer, at denne Tid endnu ikke er kommet.

Den ærede Taler fra Fyen vil jeg gjøre opmærksom paa, at naar Alle i en Commune ere enige om at dele disse Afgifter ligeligt, saa kan det skee, thi det har været Tilfældet i visse Communer, og der er ikke gjort nogen Indvending derimod. Naar nu den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) vil have en saa streng og fuld Erstatning til dem, der skulle komme med under Ligningen, saa forekommer han mig ogsaa at være paa den samme Vej som de Ministerier, der tidligere have modsat sig at udføre det, som det Ministerium, der indbragte Hartfornsubjævningsloven, havde i sine Motiver ladet os vide, at det vilde gaae ind paa. Der er ikke nogen Forholdsregel, der, saalange jeg har været Rigsdagsmand, er fremkommen fra Regjeringens Side, som jeg i den Grad anseer for uretfærdig og stridende mod Contracten, som det, der skete dengang, man gik hen og forbød Udjævning af disse Degneindtægter. Det er ganske vist, at de ikke ere af nogen overordentlig Betydning, men der er den overordentlig flemme Omstændighed forbunden